SOM EN FLÖJTTON BLAND FIOLERNA

Den nybyggda, vita glasverandan passar perfekt till det faluröda huset. Tina Wik har skapat ett mjukt och fint inslag i den traditionella dalamiljön. Som en flöjtton i fiolmusiken.

Arkitekten Tina Wik har åstadkommit ett sällsynt lyckat möte mellan ett äldre hus och en mycket modern veranda. Ett rött hus med tyngd och pondus, byggt 1904 i en leksandsby, har fått en tillbyggnad som är gracil, lätt och luftig.

– Det var inte så svårt att göra en tillbyggnad på det här huset, säger Tina Wik på sin mjuka finlandssvenska.

– Huset var väldigt trevligt, kanske lite annorlunda än den omgivande bebyggelsen, men det kändes inte heligt på något sätt.

Huset var under lång tid bara delvis inrett. Det som fanns var köket, ett rum på bottenvåningen och ett rum på övre våningen. På den tiden var det inte så ovanligt att man färdigställde bostaden vartefter behoven och familjen växte. Först på 1950-talet inreddes hela huset. Det fick nya ägare på 1960-talet och målades då invändigt med den tidens gälla färger.

Tina Wik, hennes man Gunnar Mattsson, också arkitekt, och deras barn flyttade in i gården 1985.

– Då fick vi skrapa, berättar Tina, mycket. Mest jag, lägger hon till. Det tog tid att få bort all färg. 50-talsinredningen tog vi också bort. Det mesta av renoveringen inne i huset har vi gjort själva.

Frukost utomhus

Huset var ursprungligen en bondgård där jordbrukets funktioner fick styra planeringen. Det fanns inget av det vi kallar fritid då. Man kom in i huset från norrsidan. Den soliga södersidan med utsikt över sjön blev husets baksida. Här fanns tidigare en liten terrass, men för att komma till den fick man gå ut genom den stora ingången och genom trädgården.

Tina funderade länge och skissade mycket på en ny veranda. Skulle det vara en liten i mitten, eller en stor?

– Men vi är ju en stor familj och vi vill kunna sitta ute och äta frukost, säger hon.

Tina och Gunnar har sex barn och det är rätt många, även om minstingen Ida inte ens var påtänkt när verandafunderingarna började ta form.

Det blev till slut en stor glasveranda och en öppen altan med plats för matbord, soffa och stolar så att alla får plats.

– Matsalen och köket ligger precis innanför altanen så vi kan

forts

Verandan är helt nybyggd. I botten ligger ett betongblock, med frigolit under. På det står murade pelare av putsade lecablock. Längst upp näver som isolering mellan sten och trä. Sen en träbalk och ett bjälklag. Det smäckra uttrycket beror bl a på att det bara är nio cm mellan fönstren. Väggarna är klädda med träpanel, både ut- och invändigt. Utvändigt är de målade med linoljefärg. Altanens staket återkommer mellan grundpelarna, en detalj som förhöjer det eleganta intrycket. Det ger huset en naturlig anslutning till marken. Dessutom kan utrymmet under verandan utnyttjas till förvaring.

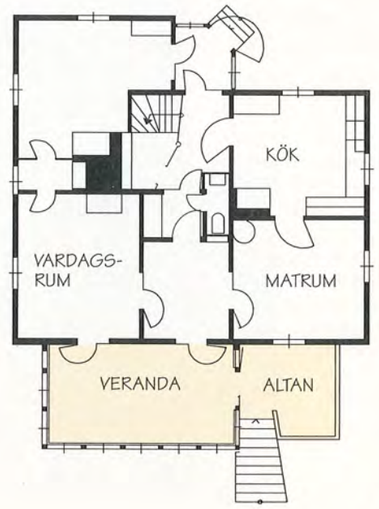

SOM EN FLÖJTTON BLAND FIOLERNA

langa ut maten genom fönstret, berättar Tina.

Bryta mot huset

– Och så ville jag ha en modern veranda. Jag ville känna att det går att göra något dagsaktuellt som ändå passar ihop med det gamla. Jag försökte inte efterlikna det gamla, allt är modernt tänkt rakt igenom. Men vi hade livliga diskussioner i familjen om färgen, om vi skulle måla verandan röd eller grå. Till slut blev den ljust grå med vita foder. Jag ville att den skulle bryta av mot huset, bli ett tillägg.

– Nu har vi öppnat mot trädgården, införlivat fritiden i husets planering. Från huset kommer man ut på verandan, från verandan ut på den öppna altanen och därifrån leder en bred trappa ner till trädgården.

Båda arkitekter

Det finns ett släktskap mellan Tina Wiks och Gunnar Mattssons arkitektur. För det mesta arbetar de två var för sig, men ett och annat gemensamt uppdrag blir det. Till exempel har de tillsammans ritat Sveriges och Finlands ambassader i Tanzania.

I Leksand står två mycket uppmärksammade byggnader, Leksands kulturhus och en tillbyggnad på det gamla församlingshemmet. Mycket vackra, smäckra och eleganta. Gunnar Mattsson har varit arkitekt och Tina medarbetare.

Hallperspektiv med utsikt över sjön. Verandan är rymlig, här finns plats för ett ständigt utfällt slagbord och bekväma korgstolar. Timberex-oljat grangolv.

Den ljusa verandan har blivit en naturlig samlingsplats. Här spelar Tina, Johannes och Petra gärna spel. Invändigt är verandan målad med äggoljetempera. Tina ville att det inströmmande ljuset skulle skiktas, så att man skulle kunna känna flera lager av ljus. Det löste hon med fristående vertikala lister i fönstren. Fönster från Selja Snickeri i Mora. Fåtöljerna i förgrunden kommer från Artek i Finland, kuddarna är klädda med Gocken Jobs kretong "Granatäpple". Finns hos Jobs Boden.

Trädgården är än så länge ganska vild och där plockar Petra blommor. Gårdsskräppa, klöverblommor och prästkragar som hon här ordnar i en vas.

SOM EN FLÖJTTON BLAND FIOLERNA

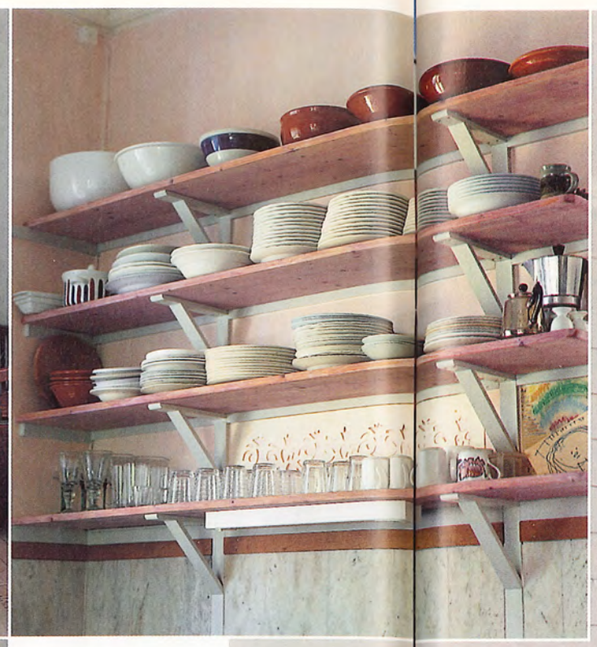

Porslinshyllan i köket är ett gemensamt verk av Gunnar och Tina. Hemsnickrat och hemmålat. Färgerna är grå linoljefärg och lila äggoljetempera. Pigmentet i temperafärgen heter lila cobolt.

Ovan t v: Intill köket ligger matsalen. Soffan och Leksandsstolarna är köpta på auktioner i trakten, bordet i en antikaffär. Klassisk Gunnar Asplund-lampa, tapet från Duro och på golvet en finsk trasmatta. Gardinerna är handdukar med kungligt emblem.

Skåpet fanns i huset vid köpet. Det fick behålla sina färger, ockragult och ljusgrönt. På väggen en målning av Bia Ekman.

I föräldrasovrummet möts också gammalt och nytt. Skåpet är en gammal inventarie i ny skepnad. Tina vände upp och ner på en köpgarderob av enklaste sort, flyttade gångjärnen, målade den grå och satte på smala björklister. Som kronan på verket en krönlist som Allmogesnickerier i Leksand tillverkade enligt Tinas önskemål. Sängen som Petra sitter i kommer från Finland, för länge sedan byggd av Tinas farfars farbror. Den är intakt sånär som på ett par lister som är nymålade i lila.